

G-01c 15/00

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 37142

Kl. 42 c, 4

Skarb Państwa

(Ministerstwo Leśnictwa — Centralny Zarząd Lasów Państwowych*)

Warszawa, Polska

Nanośnik ciągów busolowych

Udzielono patentu z mocą od dnia 23 listopada 1953 r.

Dotychczas do nanoszenia ciągów busolowych używano zwykłego kątomierza, przy czym w celu jego wykreślenia musiano kątomierz ustawić centrycznie nad każdym punktem załamania ciągu i orientować jego kierunek zerowy do przyjętego kierunku północnego. Odbywało się to za pomocą papieru milimetrowego albo przez wykreślenie linii równoległych.

Niedogodność powyższą usuwa nanośnik według wynalazku, który zamiast kątomierza luznego, posiada kątomierz nieruchomy, przytwierdzony na stałe do podstawy przyrządu oraz tarczę obrotową, na której rozpina się papier do kreślenia ciągów busolowych. Manipulacja odbywa się tylko tarczą obrotową i za pomocą przesuwania trójkąta wzdłuż listwy.

Załączony rysunek przedstawia nanośnik według wynalazku, przy czym fig. 1 przedstawia widok przyrządu z góry, fig. 2 — widok z boku.

*) Właściciel patentu oświadczył, że twórca wynalazku jest inż. Alfred Grzywacz.

Przyrząd składa się z deski *a*, na której jest umieszczona podziałka kątowna jednostopniowa w granicach od 0° do 180° . Do deski tej w środku podziałki kątownej jest przytwierdzona drewniana tarcza obrotowa *b*, obracająca się na osi *f*. Na brzegu tarczy jest umieszczona wystająca wskazówka *d*, która przy obrocie tarczy za pomocą uchwytu *g* przesuwana jest wzdłuż podziałki kątownej umieszczonej na desce. Do deski jest przymocowana na stałe listwa *c*, równoległa do linii przechodzącej przez punkty 0° i 180° podziałki kątownej.

Sposób użycia nanośnika jest następujący: papier, na którym ma być naniesiony ciąg busolowy, rozpina się na tarczy obrotowej *ba*, do listwy *c* przykładają trójkąt. Przesuwając trójkąt wzdłuż listwy, możemy go przesunąć do dowolnego obranego punktu na tarczy i wykreślić równoległą do pierwotnego jego położenia. Wskazówkę *d* tarczy ustawiamy na azymut danego ciągu busolowego i wykreślamy z obranego punktu wzdłuż boku trójkąta linię, na której odcinamy

za pomocą cyrkla długość tego boku wziętą z podziałki transversalnej. Następnie ustawiamy wskazówkę tarczy na kąt azymutu następnego boku i wykreślamy bok następny i tak dalej.

Wielkość przyrządu może być dowolna, lecz najkorzystniejszy promień tarczy powinien wynosić 40 cm.

Zastrzeżenia patentowe

1. Nanośnik ciągów busolowych, znamieny tym, że zbudowany jest z dwóch zasadniczych części drewnianych, a mianowicie podstawy (a) — jako części nieruchomej z umieszczoną na niej podziałką kątową od 0° do 180° , oraz z tarczy obrotowej (b), służącej do nakładania na niej papieru, na którym ma być na-

niesiony ciąg busolowy i zaopatrzonej we wskazówkę (d) do nastawiania tarczy na żądany kąt.

2. Nanośnik według zastrz. 1, znamieny tym, że posiada przytwierdzoną na stałe do boku podstawy (a) listwę (c), równoległą do linii przechodzącej przez punkt 0° i 180° podziałki kątowej, umieszczonej na podstawie (a), wystającą ponad tarczą obrotową (b) i pozwalającą na wykreślenie linii równoległych za pomocą trójkąta prostokątnego, przesuwanego wzdłuż niej, z każdego otrzymanego punktu końcowego boków ciągu busolowego.

Skarb Państwa (Ministerstwo Leśnictwa — Centralny Zarząd Lasów Państwowych)

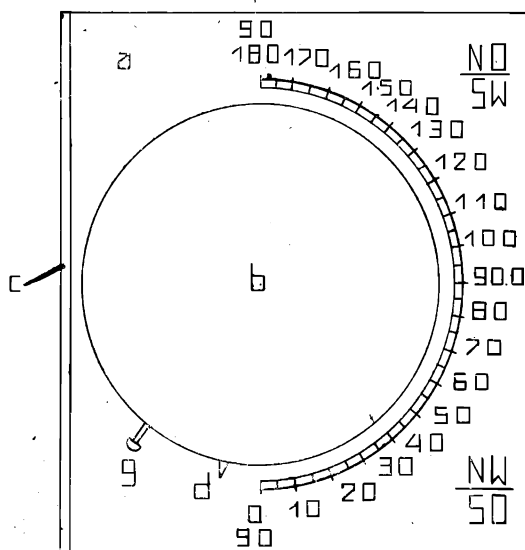

Fig. 1.

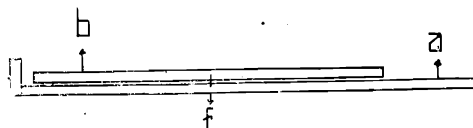

Fig. 2